

Schets 2 – Horen en doen!

A. Doel

1. *Betekenis benoemen:* In deze schets gaat het er om dat horen en doen onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Er komt naar voren wat de hoorders (niet) doen en wat zij doen die daders van het gehoorde Woord zijn geworden.
2. *Actualiteit:* Horen en doen moeten zowel in het geestelijke als in het maatschappelijke leven gestalte krijgen.
3. *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits:* Gods Woord en wet zijn spiegels waarin we zien wie wij zijn en Wie Christus wil zijn. Gods Woord verandert het hart en het leven.

B. Achtergrondinformatie

- Een spiegel toont ons het vuil in ons gezicht met als doel dat we het wegwassen. Gods Woord toont ons onze zonden opdat we er berouw over zouden hebben en vergeving zouden zoeken. Het Woord toont wat verkeerd is opdat we ons gedrag veranderen. Gods Woord is geen vleiende, maar een eerlijke spiegel. Het laat ons de verdorvenheid van onze natuur zien, het verkeerde wordt voorgehouden, het zegt ronduit wie wij zijn. Het Woord zegt echter ook Wie Christus door genade voor zondaren wil zijn. Om iets te kunnen zien in een spiegel heb je licht nodig. Zo hebben we bij de spiegel van Gods Woord het licht van de Heilige Geest nodig!

Matthew Henry zegt hier in zijn Bijbelverklaring het volgende over:

- Het is onze plicht om Gods Woord te horen en onze harten erop te zetten om dat te verstaan en niet te spreken volgens onze voorstellingen of meningen van mensen en daarover in hete hartstocht te geraken. Het is onze plicht om onze harten en oren open te zetten en om te horen wat God door Zijn Woord ons te zeggen heeft. Begerig zijn om gekneet en gevormd te worden door de leringen en voorschriften van het Evangelie.
- Horen: het doel van het horen van Gods Woord is de zaligheid van onze ziel. Gods Woord maakt zielen wijs tot zaligheid. Wanneer je een hoorder blijft, bedrieg je jezelf. Je vindt het dan voldoende om je hoofd met kennis te vullen, je hart blijft leeg, het brengt geen goede vruchten voort.
- Zuivere godsdienst: door Zijn genade houdt God ons hart en leven rein van de liefde tot de wereld en de verzoeken van/tot de zonde. Onbesmet bewaren van de begeerlijkheid van het vlees, je ogen en de grootsheid van het leven.

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Matth. 7:24-27 (kern: Matth. 7:24a), Luk. 6:47-49 (kern: Luk. 6:47a, 49a)
- **Geloofsbelijdenis:** HC zondag 2-4, HC zondag 32 (vraag en antwoord 86), HC zondag 33 (vraag en antwoord 91), HC zondag 44 (vraag en antwoord 115)

- **Literatuur:**

Dr. J. Blanchard – De boom en zijn vruchten. *De brief van Jakobus uitgelegd* (deel 1: Jakobus 1 en 2) – Uitgeverij De Banier, Apeldoorn

Drs. P. Cammeraat – Leren en Leven deel 4 – Uitgeverij Kok, Kampen

Ds. J. Joppe – De brief van Jakobus. *Zijt daders des Woords* (Serie: Aan u geschreven) – Uitgeverij De Banier, Apeldoorn

C. Suggesties voor de avondinvulling / programmaopzet

Tip bij het lezen van de Bijbelgedeelten

Handelingen 9:36-43 (de geschiedenis van Dorkas) vormt een mooie illustratie bij de gedeelten uit Jakobus. Lees de gedeelten uit de Jakobusbrief vóóordat de inleiding gelezen wordt en maak het verband duidelijk met de geschiedenis van Dorkas (die in de inleiding aan de orde zal komen óf – wanneer er geen inleiding gehouden wordt – eventueel aanvullend gelezen kan worden).

Startopdracht

Laat de jongeren bij de startopdracht heel nauwkeurig omschrijven wat ze zien. Dus niet alleen: ogen, maar grijze ogen. Dit i.v.m. de verdere uitleg van deze Bijbelstudie. (Niet alleen de algemene zonden benoemen, maar de zonden die specifiek zijn voor jou, je persoonlijke zonden. Dat zijn de zonden die je aankleven en die voor iedereen anders kunnen zijn.)

Breid de startopdracht evt. uit door elkaars spiegelbeeld te laten omschrijven.

Niveau 1	Niveau 2
<p>Bijbel Jak. 1:22-27</p> <ol style="list-style-type: none">1. Welk voorbeeld noemt Jakobus?2. Doet deze man iets met wat hij in de spiegel heeft gezien? <p>Hand. 9:36-43</p> <ol style="list-style-type: none">3. Wat is een andere naam voor Dorkas?4. Wat staat over haar geschreven?5. Wat lieten de weduwen aan Petrus zien?	<p>Bijbel Jak. 1:22-27</p> <ol style="list-style-type: none">1. Welk voorbeeld noemt Jakobus?2. Waarom doet deze man niets met wat hij in de spiegel heeft gezien? <p>Jak. 2:14-18</p> <ol style="list-style-type: none">3. Hoe noemt de Bijbel het geloof zonder de werken?4. Kun je je geloof uit je werken laten zien?

Keuzevragen Vragen: 1, 2, 5, Stel je voor! Stellingen: 1 Leesstukjes Ik heb het al zo druk!	Keuzevragen Vragen: 2, 3, 4, 6, Stel je voor! Stellingen: 2, 3 Leesstukjes Gesprek met Joost Boom – wortel – vruchten
Overige verwerking Water en inkt Zingen	Overige verwerking Water en inkt Alternatieve verwerking vraag 6 (zie D)

D. Antwoorden en suggesties

Vragen

1. Aan de hand van een heel herkenbaar voorbeeld maakt hij de mensen duidelijk wat hij wil zeggen. Het gaat niet om het voorbeeld, maar om datgene wat hij met het voorbeeld bedoelt.
2. Gelijkenissen: huis op de rots, de zaaier, parel van grote waarde, enz.
Concreet: een kind in het midden stellen (worden als een kind).
3.
 - a. Omdat de wet laat zien dat we tegen al Gods geboden hebben gezondigd. We leren onze zondige aard daardoor steeds meer kennen.
 - b. Om ons te laten zien dat we onszelf niet kunnen reinigen, dat we een Ander nodig hebben die Gods geboden wel heeft gehouden en de straf op onze overtredingen heeft gedragen. Het doel is dat we begerig worden om de vergeving in Christus te zoeken en om te leren om naar Gods geboden te leven.
 - c. De spiegel laat niet alleen zien dat je zonden hebt, maar dat je zondaar bent. Het wijst je ook heel specifiek jouw (karakter)zonden aan.
 - d. -
4. Dit kan een heel eerbiedig, aandachtig, toestemmend luisteren zijn (ten diepste is dit ook een onverschillig, ontkennend luisteren). Je bent het eens met wat de Heere in Zijn Woord zegt. Je vond de preek van de dominee mooi, je kunt je nog herinneren wat je gehoord hebt, je kunt het zelfs herhalen naar anderen en erkennen als de waarheid, je voelt dat je bekeerd moet worden. Maar vervolgens doe je er niets mee! Je vergeet dat je onder de 'vlekken' van de zonde zit. Je hebt het reinigingsmiddel (bloed) niet nodig.

Stel je voor!

De tekst in dit kader is met name bedoeld om duidelijk te maken hoe wij zijn. De vuile streep op onze wang zullen we gelijk wegvegen (als iemand je er op zou wijzen, ga je gelijk kijken). Je hoort het en doet er iets mee. Datgene wat we horen uit het Woord leggen we zo makkelijk naast ons neer, we nemen ons voor om hier mogelijk later wel iets mee te doen. Je hoort het en doet er (voorlopig nog) niets mee.

Vraag

5.
 - a. 'Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet (...).' Beide bouwers in de gelijkenis wisten hoe ze een huis moesten bouwen. Ze hadden het beiden gehoord. De dwaze bouwer handelde niet naar datgene wat hij gehoord had. De wijze bouwer handelde wel naar datgene wat hij gehoord had.
 - b. We mogen die twee niet van elkaar losmaken, omdat de Heere Jezus dit zelf aan elkaar heeft verbonden. Horen en doen zijn onlosmakelijk verbonden. Betrek bij het antwoord ook het gedeelte uit het leesstukje boven deze vraag.
 - c. Ze doet werken van liefdadigheid en barmhartigheid. Nooit doen de armen tevergeefs een beroep op haar (financiële) hulp. Dorkas maakt kleding voor de armen en toont op deze wijze haar liefde voor de Heere Jezus.

Stellingen

Beide stellingen gaan over het belang dat ons belijden (met woorden) met onze daden in overeenstemming is. Een christen belijdt dat hij God liefheeft boven alles en zijn naaste als zichzelf. Dit is wat God van ons vraagt. In het liefhebben van de naaste blijkt de liefde tot God. Het liefhebben van God kan nooit losgemaakt worden van de liefde tot de naaste. In je daden laat je zien Wie je door genade mag en wil dienen.

Gesprek met Joost

Maak duidelijk dat het in deze schets niet in de eerste plaats gaat over de liefde tot de medemens zonder meer. De Bijbel wordt dan uit zijn verband getrokken. In dit Bijbelgedeelte gaat het over het horen en doen. Onze daden hebben altijd een grondslag, een fundament. Als het goed is, is het fundament van al ons handelen het Woord van God en de liefde tot God. Alleen dan zijn onze daden echt tot eer van God en beantwoorden we aan het doel van ons leven (God verheerlijken).

Ik heb het al zo druk!

Het gaat hier niet om de tijd die Frits niet denkt te hebben, maar de motivatie om het niet te doen. Hij ziet ten diepste het nut er niet van in, weet dat zijn vrienden het (ook) belachelijk zullen

vinden. De Heere vraagt in Zijn Woord dat we Hem liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf.

In de Bijbel worden de weduwen en wezen regelmatig genoemd. Zij hadden het heel zwaar. Ze moesten voor zichzelf zorgen en werden vaak niet beschermd of geholpen. Met deze weduwen en wezen worden ook andere mensen die hulp nodig hebben bedoeld. Mensen in jouw omgeving die jij kunt helpen om hun last te verlichten (dus ook die zieke klasgenoot, de oude buurman).

Met bezoeken wordt bedoeld: alles wat je doet om iemand te helpen en iemands last te verlichten.

Water en inkt

Doe het proefje (liefst in een grote glazen vaas zodat iedereen het kan zien) en leg daarna de betekenis van dit voorbeeld uit.

Langzaam doortrekt de inkt het water en is het water niet meer zuiver, maar bevlekt, bezoedeld. Zo is het ook met de wereld om ons heen. Alleen 'de vreze des Heeren', God liefhebben met heel je hart, doet je wegvlugten van het kwaad.

Stelling

Tegenvraag: Zou je het willen? En als je het zou kunnen, zou je het dan doen?

Vanuit onszelf is het onmogelijk, ons zondige hart vindt en zoekt altijd aansluiting bij de dingen van de wereld. Ook kinderen van God – die leven van Zijn genade en vergeving – moeten belijden dat ze iedere dag nog veel zonden doen. En toch verlangen ze te leven naar het Woord dat zegt: 'Zijt heilig, want Ik ben heilig' (1 Petr. 1:16b).

Boom – wortel – vruchten

- Wortel zuivere godsdienst: de vreze des Heeren, het liefhebben van de Heere met heel je verstand en heel je hart en al je krachten.
- Vrucht zuivere godsdienst: liefde tot de naaste, haten van de zonde
- Wortel onzuivere godsdienst: liefhebben van jezelf, de zonde en de satan
- Vruchten onzuivere godsdienst: allerlei zonden

→ Zie ook Gal. 5:16-26.

Vraag

6. Van deze vraag kan ook een praktische opdracht van gemaakt worden. Laat de jongeren naar iemand (uit de gemeente) gaan die de Heere dient. Laat ze een aantal van de genoemde onderwerpen bespreken. Het is ook mogelijk om iemand uit de gemeente uit te

nodigen en te vragen of hij/zij iets wil vertellen over: 'Als Gods Woord in je hart komt, verandert dat niet alleen je hart, maar ook je leven!'

E. Extra voorbereiding

- Zorg dat er voor alle leden een spiegeltje is of geef ze de opdracht om zelf een spiegeltje mee te brengen.
- Glas water en inkt (o.i.d.)
- Muziekinstrumenten meenemen.
- Bij alternatieve verwerking vraag 6: contact leggen met één of meer gemeenteleden.